

De a határőrnepok seregszemléje a részlet eredményeken túl azt is megmutatta, hogy az új honvédség már nemcsak vak eszköz, nemcsak öntudatlan kereke egy ország gépezetének, hanem ez a honvédség világosan látja végső, nagy feladatát, amely nem más, mint a független, szabad s demokratikus magyar köztársaság védelme.

A határőrség és vele az egész demokratikus honvédség letette jövő fejlődésének alapját és erre az alapra biztosan lehet építeni. Az új demokratikus honvédség megújult, friss erővel, demokratikus öntudattal és elszánt akarattal halad előre azon az úton, amely a szebb és boldogabb Magyarország felépítéséhez vezet.

Nagy Pál

A BASELI XI. NEMZETKÖZI KATONAORVOS ÉS -GYÓGYSZERÉSZ KONGRESSZUS

Június hó 2—8. között zajlott le Baselben 39. nemzet kb. 600 küldötte részvételével a XI. Nemzetközi Katonaorvos és Gyógyszerész kongresszus, melynek jelentőségét emelte az a körülmény is, hogy ez volt az első háború utáni nemzetközi kongresszus. A rendezést minden részletre kiterjedő nagyszerű gondosság jellemezte. A program szerinti megnyitás első órájában minden résztvevő névvel ellátott, a szükséges iratokat tartalmazó aktatáskát, továbbá emlékérmét és nevet, — nemzetiséget feltüntető jelvényt kapott, mely a bemutatkozásokat feleslegessé tette. Minden küldöttség mellé összekötő tisztet osztott be a rendezőség, ki mindenben segítségre volt. A magyar küldöttség különösen értékes támogatásban részesült Vollenwelder ny. svájci orvosfőnök részéről, ki jelenleg a berni egészségügyi hivatal igazgatója.

A kongresszust Kobelt szövetségi tanácsos (svájci honv. miniszter) nyitotta meg. A nemzetközi bizottság részéről pedig az amerikai Hume orvostábornok, majd pedig Meuli, a svájci katonaorvosi kar főnöke vette át az elnöklést, kit a nemzetközi bizottság főtitkára a belga Voncken orvostábornok követett, rámutatva arra, hogy a modern háborúban a katona és polgári orvosok tökéletes együttműködése hozhat csak eredményt. Éppen ezért szükséges a Vöröskereszt konvenciók revíziója. Új konvenciók megteremtésére van szükség, mely az orvosok számára tökéletes „nemzetfölötti“ sértetlenséget biztosít, mert csak így teljesíthetik feladatukat helyesen és tökéletesen. A svájci hadsereg vezérkari főnökének de Montmollin tábornoknak a felszólalásával ért véget a megnyitó ülés, melyet este Basel város és kanton hivatalos gálabankettje követett, melyen felszólalt a város és kanton vezetőségén kívül számos vendég is.

A kongresszus tudományos kérdései a következők voltak:

1. A sebesültek felélesztésének módszerei.
2. Fertőző betegségek modern megelőzése a hadseregben.
3. Sebesültek és betegek korszerű szállítása. A szállítás javallatai és ellenjavallatai.
4. A katonaoorvos szerepe a katonák erkölcsi és testi nevelésében.
5. A H-ion concentratio meghatározás hadseregeknél használt módszerei. (Gyógyszerészi probléma!)

Az említett problémákkal kapcsolatban számos előadás és hozzászólás hangzott el. Ezeknek eredményeképpen a kongresszus hivatalos állásfoglalása a következőkben foglalható össze:

Ad. 1.

I. elvek: 1. A felélesztést végző orvos leghatásosabban sebész-csoport közelében működhet.

2. Az élesztési eljárás nem ismételtető és ha hozzáfogtak megszakítás nélkül kell befejezni.

3. A shockkezelés első helyen áll és megelőzi a seb ellátást.

II. Megelőzés: 1. Fájdalom csillapítás, törések rögzítése.

2. Nem szabad túlmelegíteni a sebesültet, mérsékelt melegen tartása a legmegfelelőbb.

3. Érszorító pólyák alkalmazásánál nagy gondosság szükséges, hogy ne szorítsák le az ereket túl hosszú ideig.

III. Kezelési módszerek: 1. Oxigén hiány pótlása, 8—10 liter per centkint.

2. Ératónia ellenőrzése, haemostasis esetén perfusio.

3. Folyadékvesztesség pótlása. 1½ liter vér vesztésen túl egyedül plasma adása nem elégséges. A transfusionak kezdetben gyorsan kell történni, ½ litert néhány perc alatt, azután lassan mindaddig, míg a vérnyomás megfelelő nem lesz. Általában minden 10 sebesültre 4 liter vért kell számítani. Mellkasi és aknasérülteknek nem kell sok folyadék, koncentrált fehérje nyújtása ajánlatos.

Ad. 2.

A katonai hygiene célja a katonák testi és szellemi egészségének megőrzése, emelése és ezáltal a teljesítő képesség fokozása. A betegségek megelőzése tehát a legnagyobb fontosságú.

A hadsereg minden tagjának aktív és lelkes együttműködése szükséges a megelőző rendszabályok eredményességéhez.

Minden tiszt és katona felvilágosítandó arról a veszélyről, amely a fertőző betegségek által a hadsereget és az egész közösséget fenyegeti, továbbá a helyes megelőző rendszabályok óriási hatásosságáról.

A csapatot ki kell képezni a személyi egészség ápolásra és a közös hygienere. Megfelelő propagandával meg kell nyerni minden egyes ember érdeklődését és segítségét a személy és csapat egészségének megővése érdekében.

Különleges megelőző rendszabályok:

Az *aktív immunizálás* nagy eredménnyel járt himlő, kolera, pestis, typhus, paratyphus, tetanus, dyphtheria és a sárgaláz ellen.

Az *influenza* elleni immunizálás sokat ígér. Nem specifikus rend-

szabályok: kerülni a helyiségek túlszűfölését, jól szellőztetni, levegő desinfectio (triethylen glycol). Az általános és személyi hygienet nem szabad elhanyagolni és minden ragályos betegségtől védeni kell a légzőszerveket.

Bacillus dysenterianál igen jó eredménnyel járt a sulfoguanidin használata, *meningococcus agyhártyagyulladásnál* pedig a sulfonamidok váltak be.

Rovarok okozta betegségeknel óriási jelentőségü a D. D. T.

Malária elleni küzdelem különleges szervezést igényel.

Ad. 3.

A sebesült és betegszállításnak alkalmazkodni kell a harc körülményeihez.

Atalpelvek: 1. Gyorsaság. 2. Gondos szállítás, mely semmiesetre sem súlyosbítja a sebesült állapotát.

Új szállítási lehetőségek:

1. „Jeep“ sebesültszállításra berendezve.
2. Különleges páncélozott sebesültszállító járművek.
3. Kételtű járművek.
4. Légiszállítás.

Az új eszközök nem teszik feleslegesé a régi szállítóeszközöket, mint pl. különleges betegszállító vonatokat, stb.

A három első új szállítási módszer előnye világos.

A légiszállítás előnyei: Időnyerés, kényelem, kedvező erkölcsi hatás és az a körülmény, hogy bekerített csoportok betegeinek szállítására is alkalmas. Hátránya: Az időjárástól való függés és a légi főlény szükségessége.

A maximális magasság mit a sebesült szállítógépek nem léphetnek túl 1500—2000 méter.

A légiszállítás ellenjavasatai: *a)* shock, *b)* halálos sérülések, *c)* heveny vérzés, *d)* komoly hasiiri vérzések, *e)* coronária betegségek, *f)* perforatio nélkül középfül gyulladás, *g)* olyan betegségek, melyekre 2000 m körüli és feletti magasság ártalmas. Részleges ellenjavaslat: *a)* pneumothorax-al szövődött mellkasi sérülések, *b)* koponya sérülések (öntudatlansággal), *c)* tetanus.

Ad 4.

A katonarovosi tudomány ág nem különülhet el a többi orvos tudományi ágtól, különösen összefügg a társadalom egészségtan területével. Igen nagy jelentőségü a katonarvos munkája a megelőző orvostudomány terén és a katonarvos különös együttműködésére van szükség a katonák nevelése és erkölcsi formálásánál.

2. A második világháború megmutatta a katonák testi kiképzésének jelentőségét. Bebizonyosodott, hogy nagy szükség van a katonarvos tudományos érdeklődésére és ellenőrzésére a katonák testi kiképzésében és a sportban.

3. Különösen szükséges és nagy jelentőségü a katona orvos szerepe az egyeseknek a hadsereg különböző részéhez való beosztásának eldöntésénél, továbbá a tisztek kiválasztásában.

A katonaeorvos szerepel mint gyógyító orvos, mint hygienikus, mint törvényszéki orvos, mint szociológus és katona. Így sokoldalú szereplésével természetesen a csapat nevelésére is nagy befolyást képes és kell, hogy gyakoroljon.

4. Az erkölcsi küzdő erő szempontjából is fontos a katonaeorvos szerepe a katonák lelki formálásában, mert bár a háború aránylag kevés valódi psychosist okoz, mégis predisponált egyedek között a neurosis egész epidemiáját idézi elő, melyet a morális hygiene és a katona lélektan ismeretében a katonaeorvos képes gyakran megelőzni.

Ad 5.

A H—ion concentratio meghatározása colometriás és elektrometriás eljárás használatos. Ha ± 0.1 -nél nagyobb pontosságra van szükség, az elektrometriás eljárás a megfelelő. Leginkább használatos elektrometriás eszközök: Hartmann és Braun, Leeds, Collemann, Beckmann, Lautenschlager, Machbeth és Leitz félek.

Az elektromérgezésnek nevezett hiba kiküszöbölésére üveg-elektrodi használatos.

A tudományos üléseket gyakorlati bemutatások, egészségügyi eszközök kiállítása, hegyi sebesült szállító gyakorlatok és baráti magánmeghívások tették változatossá. Különösen érdekes volt a Sustenhorn-i sebesült szállító gyakorlat, mely 6 fok hidegben, hóviharban játszódott le.

Mély hatást tett a kongresszus résztvevőire a Baseli polgári kórház (Bünger-spital), melyet igen nagy költséggel nem régiben modernizáltak és a legkiválóbb amerikai intézményekkel vetekedik 9 emeletes modern épületével és nagyszerű felszerelésével.

A záróülésen megjelent svájci részről Kobelt szövetségi tanácsos és Wenk kormányelnök is.

Meuli svájci orvosfőnök záróbeszédében a személyes érintkezés jelentőségét méltatta. Voncken főtitkár zárószavai után a „Menekültek Svájcban“ című dokumentumfilmet mutatták be. Ezután a külföldi vendégek nevében a francia Jame, orvostábornok köszönte meg a tökéletes rendezést és nagyszerű vendéglátást. Mivel a következő kongresszus 1949-ben Kairóban lesz, El Nakah egyiptomi orvosezredes vette át a szót és hívta meg a kongresszust. Majd Meuli zárta be a kongresszus utolsó ülését azzal a reménységgel, hogy a résztvevők továbbra is jóbarátok maradnak. A kongresszus épülete előtt pedig a katonazene és a leánygimnázium énekcsapata mellett vonták le az árbócokról a 39. köztük a középső árbócon a magyar nemzet lobogóját és húzták fel helyette a Vöröskeresztes zászlót, jelképül annak, hogy az orvosi munka az emberiség szolgálatában megszakítás nélkül tovább folyik.

Dr. Aranyi Sándor